Propozycje metod sprawdzania osiągnięć

Ocenianie wiedzy uczniów oraz prezentowanych postaw podczas uczenia o bezpieczeństwie w ruchu drogowym może stanowić trudność. Z tego powodu proponujemy, aby przebiegało ono trójstopniowo:

1. Ocena znajomości przepisów ruchu drogowego pod względem pełnienia różnych ról w ruchu drogowym, tj. pieszego, pasażera oraz kierującego pojazdem, np. rowerem, motorowerem.
2. Ocena myślenia przyczynowo-skutkowego, wyciągania właściwych wniosków i postępowania w ruchu drogowym zgodnego z wymogami bezpieczeństwa i kultury.
3. Ocena znajomości budowy motoroweru.

Ad 1. Wiadomości ucznia można sprawdzić poprzez:

- dyskusję, udział w debatach na wybrane tematy dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- wykonywania zadań – indywidualnie oraz w zespole,
- opracowywanie projektów edukacyjnych,
- organizowanie zawodów wiedzy związanych z tematyką popularyzacji wiedzy o bezpieczeństwie
- w ruchu drogowym oraz uczestnictwo w konkursach, turniejach o różnym zasięgu terytorialnym,
- przygotowanie testów sprawdzających znajomość zagadnień z dziedziny wymaganego funkcjonowania w przestrzeni drogowej.

Natomiast obserwacje zachowań uczniów podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć sprzyjających rozwoju zainteresowań, np. wyjścia poza teren szkoły, wycieczki, przyjścia i dojazdy do szkoły, mogą posłużyć do poznawania rzeczywistego zachowania uczniów w ruchu drogowym oraz manifestacji postaw ważnych z punktu widzenia odpowiedzialnego funkcjonowania w przestrzeni drogowej.

Ad 2. O ocenie z zajęć wychowania komunikacyjnego w dużej mierze powinno decydować opanowanie przez ucznia umiejętności opisanych w tym punkcie. Każdy w którymś momencie jest uczestnikiem ruchu drogowego i umiejętność myślenia przyczynowo-skutkowego i odpowiedniego wyciągania wniosków jest bardzo ważna. Od tego, jak nauczyciel będzie w stanie wpłynąć (poprzez dostarczanie odpowiedniego materiału do dyskusji i własnych przemyśleń) na prezentowane przez uczniów postawy, zależy bezpieczeństwo nas wszystkich teraz i w przyszłości.
Wiedzę uczniów w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego można sprawdzić, stosując dostępne nam narzędzia. Nie zawsze jednak idzie ona w parze z rzeczywistymi poglądami uczniów.
Ocena poglądów i rzeczywistych (a nie prezentowanych na pokaz) postaw drugiego człowieka jest bardzo trudna, a one przecież powinny być podstawą oceny ucznia. Obserwację zachowań uczniów w ruchu drogowym umożliwiają wszelkiego rodzaju wycieczki i stosowanie na lekcjach metod aktywizujących, m.in. technik dramowych.

Ad 3. Oceny znajomości budowy motoroweru i zasad jego działania można dokonać w podobny sposób jaki wystąpił przy dokonywaniu oceny znajomości ustalonych norm obowiązujących w publicznej przestrzeni drogowej. W celu pomiaru osiągnięć uczniów można także zastosować rożnego rodzaju sprawdziany, wzorując się na testach opracowywanych do zastosowania podczas egzaminów państwowych albo samodzielne opracować materiały sprawdzające wiedzę uczniów.

Ocenianie

Propozycje, jak oceniać osiągnięcia uczniów w zakresie wychowania komunikacyjnego, podałyśmy w programie nauczania. Tutaj prezentujemy szczegółowe kryteria na poszczególne oceny.
O ocenie dopuszczającej i dostatecznej decydować powinien wkład pracy ucznia, jego stosunek do przedmiotu.

Aby uzyskać **ocenę dopuszczającą** lub **dostateczną** (wymagania konieczne i podstawowe), uczeń powinien:

- znać przepisy dotyczące ruchu pieszych i stosować je w praktyce;
- wiedzieć, na których drogach zabroniony jest ruch pieszych;
- znać najważniejsze znaki pionowe i poziome oraz sygnalizację świetlną;
- prawidłowo interpretować sygnały i znaki dawane przez osoby kierujące ruchem drogowym;
- wiedzieć, jakie sygnały świetlne i dźwiękowe można spotkać w określonych miejscach na drodze;
- umieć wskazać czynniki mające wpływ na całkowitą drogę zatrzymania pojazdu;
- wiedzieć, że nie wolno prowadzić pojazdów pod wpływem alkoholu, narkotyków, niektórych lekarstw oraz niewskazane jest z powodu złego samopoczucia, np. wynikającego ze zmęczenia;

AUTOR: Bogumiła Bogacka-Osińska, Ewa Królicka

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2015

- wiedzieć, jaka jest odpowiedzialność za spowodowanie wypadku/kolizji drogowej oraz jazdy pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- umieć wymienić obowiązkowe dokumenty, jakie powinien posiadać motorowerzysta;
- wiedzieć, jakie jest obowiązkowe wyposażenie roweru oraz motoroweru, umieć wyjaśnić jego znaczenie dla bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego;
- umieć przeprowadzać obsługę i konserwację motoroweru zgodnie z zaleceniami zawartymi w instrukcji obsługi;
- umieć wymienić najczęstsze przyczyny wypadków drogowych;
- wyjaśnić znaczenie dobrej widoczność pieszego i pojazdu dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- wiedzieć, jaki wpływ na stan zdrowia ma hałas i zanieczyszczenie powietrza spalinami;
- umieć prawidłowo wezwać pomoc do wypadku i przestrzegać zasady nieprzeszkadzania osobom udzielającym pomocy;
- umieć ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej bocznej;
- uczestnicząc w różnych formach turystyki, zachowywać się bezpiecznie;
- umieć przygotować wyczerpującą informację o planowanej trasie wycieczki i terminie powrotu.

Aby uzyskać **ocenę dobrą** (wymagania konieczne, podstawowe i rozszerzające), uczeń powinien:
- znać przepisy dotyczące ruchu pieszych, stosować je w praktyce i umieć wyjaśnić potrzebę ich przestrzegania;
- wiedzieć, na których drogach zabroniony jest ruch pieszych oraz umieć wyjaśnić potrzebę wprowadzenia takich ograniczeń;
- wiedzieć, jaka jest sygnalizacja świetlna dla pieszych, rowerzystów oraz pojazdów;
- rozpoznawać znaki i sygnały drogowe oraz prawidłowo je interpretować;
- znać i stosować w praktyce zasady ruchu prawostronnego, ostrożności, szczególnej ostrożności, ograniczonego zaufania;
- prawidłowo określić, którym pojazdom ustępować pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu, a wobec których ma się pierwszeństwo;
- umieć wskazać czynniki mające wpływ na całkowitą drogę zatrzymania pojazdu oraz wyjaśnić, co decyduje o skróceniu całkowitej drogi zatrzymania pojazdu;
- wiedzieć, że nie wolno prowadzić pojazdów pod wpływem alkoholu, narkotyków, niektórych lekarstw, umieć wyjaśnić, w jaki sposób organizm człowieka na nie reaguje;
- wiedzieć, jaka jest odpowiedzialność za spowodowanie wypadku/kolizji drogowej oraz jazdy pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- umieć wyjaśnić, co rozumie się przez *bezpieczeństwo w ruchu drogowym*;
- umieć wyjaśnić związki przyczynowo-skutkowe dotyczące wpływu środków masowego przekazu na kształtowaniem odpowiednich postaw;
- umieć wymienić obowiązkowe dokumenty, jakie powinien posiadać motorowerzysta w porównaniu z rowerzystą;
- wiedzieć, jakie jest obowiązkowe wyposażenie rowerów i motorowerów, umieć wyjaśnić jego znaczenie dla bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego;
- umieć wymienić najczęstsze przyczyny wypadków drogowych oraz przeprowadzić analizę wypadków drogowych;
- wyjaśnić znaczenie dobrej widoczność pieszego i pojazdu dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- umieć wyjaśnić, jaki wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego (w tym na drogę hamowania) mają poszczególne układy pojazdu;
- umieć przeprowadzać obsługę i konserwację motoroweru zgodnie z zaleceniami zawartymi w instrukcji obsługi;
- na podstawie danych technicznych pojazdów umieć odróżnić motorower od motocykla;
- umieć wyjaśnić, jaką rolę w prawidłowym funkcjonowaniu motoroweru pełni tłumik, świeca zapłonowa, sprzęgło i skrzynia biegów;
- korzystając z instrukcji obsługi, umieć dobrać świecę zapłonową do danego motoroweru;
- wiedzieć, jaki wpływ na stan zdrowia ma hałas i zanieczyszczenie powietrza spalinami;
- umieć określić skutki, jakie niesie ze sobą rozwój motoryzacji;
- umieć zabezpieczyć miejsce wypadku i wezwać pomoc;
- umieć ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej bocznej;
- umieć wyjaśnić, jak zatamować krwotok z kończyn dolnych i górnych w sposób bezpieczny dla poszkodowanego i ratującego;
- uczestnicząc w różnych formach turystyki, zachowywać się bezpiecznie;
- umieć czytać znaki umieszczane na szlakach turystycznych;
- umieć wyjaśnić, jak po drodze publicznej powinny poruszać się kolumny pieszych, rowerzystów i motorowerzystów;
- umieć przygotować wyczerpującą informację o planowanej trasie wycieczki i planowanym terminie powrotu.

AUTOR: Bogumiła Bogacka-Osińska, Ewa Królicka

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2015

Aby uzyskać **ocenę bardzo dobrą** (wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające), uczeń powinien:

- znać przepisy dotyczące ruchu pieszych, stosować je w praktyce, umieć wyjaśnić potrzebę ich przestrzegania i prawidłowo reagować na nieprzestrzeganie przepisów przez młodszych kolegów;
- wiedzieć, na których drogach zabroniony jest ruch pieszych oraz umieć wyjaśnić potrzebę wprowadzenia takich ograniczeń;
- rozpoznawać znaki pionowe i poziome po ich szczególnych cechach, prawidłowo je interpretować oraz wiedzieć, jakie jest ich znaczenie dla bezpieczeństwa;
- umieć wskazywać podobieństwa i różnice w sygnalizacji świetlnej dla pieszych, rowerzystów i innych pojazdów;
- wiedzieć, jakie sygnały świetlne i dźwiękowe można spotkać w określonych miejscach na drodze oraz umieć uzasadnić, w jakim celu się je stosuje;
- znać i stosować w praktyce zasady ruchu prawostronnego, ostrożności, szczególnej ostrożności, ograniczonego zaufania oraz umieć wytłumaczyć ich znaczenie dla bezpieczeństwa;
- umieć prawidłowo określić, którym pojazdom ustępować pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniu, a wobec których ma się pierwszeństwo;
- umieć wskazać czynniki mające wpływ na całkowitą drogę zatrzymania pojazdu oraz wyjaśnić, co decyduje o skróceniu całkowitej drogi zatrzymania pojazdu;
- umieć wyjaśnić, jakie znaczenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym ma niedostosowanie prędkości do warunków drogowych i możliwości kierującego pojazdem;
- wiedzieć, że nie wolno prowadzić pojazdów po spożyciu alkoholu, narkotyków, niektórych lekarstw, umieć wyjaśnić, w jaki sposób organizm człowieka reaguje na nie i jakie czynniki wpływają na stężenie alkoholu we krwi;
- wiedzieć, jaka jest odpowiedzialność za spowodowanie wypadku/kolizji drogowej oraz jazdy pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- umieć wyjaśnić, co rozumie się przez *bezpieczeństwo w ruchu drogowym* oraz w jaki sposób można je poprawiać;
- umieć uzasadnić, po co ustalane są normy prawne i dlaczego należy się do nich stosować;
- umieć wyjaśnić związki przyczynowo-skutkowe między wpływem środków masowego przekazu a kształtowaniem odpowiednich postaw oraz zaplanować działania mające na celu uczenie młodszych dzieci właściwego zachowania w ruchu drogowym;
- umieć wymienić obowiązkowe dokumenty, które powinien posiadać motorowerzysta w porównaniu z innymi kierującymi pojazdami;
- wiedzieć, jakie jest obowiązkowe wyposażenie rowerów i motorowerów oraz umieć uzasadnić, jakie to ma znaczenie dla bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego;
- umieć wymienić przyczyny wypadków drogowych i okoliczności im towarzyszące oraz wyciągnąć odpowiednie wnioski z analizy wypadków drogowych (przyczyny, skutki, sposoby ich unikania);
- umieć wyjaśnić znaczenie dobrej widoczność pieszego i pojazdu dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- umieć wyjaśnić, jaki wpływ na bezpieczeństwo ruchu (w tym na drogę hamowania) mają poszczególne układy pojazdu;
- wiedzieć, jaki wpływ na stan zdrowia ma hałas i zanieczyszczenie powietrza spalinami;
- umieć określić skutki, jakie niesie ze sobą rozwój motoryzacji;
- umieć zabezpieczyć miejsce wypadku i wezwać pomoc oraz ocenić stan zdrowia poszkodowanych;
- umieć ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej bocznej;
- umieć wyjaśnić, jak zatamować krwotok z kończyn dolnych i górnych oraz jak przeprowadzić sztuczne oddychanie w sposób bezpieczny dla poszkodowanego i ratującego;
- uczestnicząc w różnych formach turystyki, zachowywać się bezpiecznie;
- umieć czytać znaki umieszczane na szlakach turystycznych;
- umieć wyjaśnić, jak po drodze publicznej powinny poruszać się kolumny pieszych, rowerzystów i motorowerzystów;
- umieć przygotować wyczerpującą informację o planowanej trasie wycieczki oraz terminie powrotu oraz sporządzić harmonogram czynności, które należy uwzględnić podczas planowania wycieczki.

AUTOR: Bogumiła Bogacka-Osińska, Ewa Królicka

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2015